

Asia: VN/16881/2025

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laeiksi terveydenhuoltolain ja sosiaalihuollon ammattihenkilöistä annetun lain muuttamisesta

Edustan

Klikkaa ja lisää otsikko valintakysymykselle

psykoterapiakoulutusta tuottava organisaatio

Miten esitys vastaa hallitusohjelman tavoitteisiin

1) Tukeeko esitys tavoitteita vahvistaa psykoterapiapalveluiden saavutettavuutta uudistamalla psykoterapeuttikoulutusta kaksiportaiseksi ja säätämällä ensimmäisen portaan koulutus maksuttomaksi.

Ei, miksi? [Tunnefokusoidun psykodynaamisen psykoterapia rekisteröity yhdistys edustaa yhteneväistä kantaa Suomen Psykologiliitto ry:n kanssa: Esityksen keskeisin ongelma on, ettei siinä esitetty toteutustapa käytännön tasolla uudista psykoterapeuttikoulutusta kaksiportaiseksi, vaan ainoastaan luo psykoterapeuttikoulutuksesta irrallisen uuden erikoispätevyyskoulutuksen, jonka asema niin koulutusjärjestelmässä kuin palvelujärjestelmässä jää varsin epäselväksi. Psykoterapeuttikoulutuksen 1.portaan ei tule olla minkään tietyn viitekehyksen mukainen, vaan antaa laaja-alainen osaaminen psykoterapeuttisista taidoista ja yhdenvertainen pohja hakeutua minkä tahansa eri viitekehyksen mukaiseen psykoterapeuttikoulutukseen. Katso tarkemmat perustelut linkistä: <https://www.psyli.fi/suomen-psykologiliitto-ryn-lausunto-hallituksen-esitys-eduskunnalle-laeiksi-terveydenhuoltolain-ja-sosiaalihuollon-ammattihenkilöistä-annetun-lain-muuttamisesta-vn-16881-2025/>]

2) Tukeeko esitys mielenterveyspalveluiden saatavuuden parantamista kehittämällä perustason mielenterveyspalveluja ja porrasteista hoitomallia?

Ei, miksi? [Tunnefokusoidun psykodynaamisen psykoterapia rekisteröity yhdistys edustaa yhteneväistä kantaa Suomen Psykologiliitto ry:n kanssa: Esitys vastaa hyvin kapea-alaiseen osaan mielenterveyspalvelujärjestelmän kehittämistä, ja käytännössä tukee ainoastaan sitä, että lähivuosien aikana palvelujärjestelmään hyvinvointialueiden täydennyskoulutuksena implementoitujen manualisoitujen psykososiaalisten lyhytinterventioiden käyttö ja koulutus saataisiin vakiinnutettua. Manualisoiduilla lyhytinterventioilla on palvelujärjestelmässä porrasteisen

hoitomallin ensiportilla oma roolinsa, mutta koko perustason mielenterveyspalvelujärjestelmää ei missään tapauksessa voida rakentaa tiettyjen ennalta valikoitujen menetelmien ympärille, sillä ne eivät kykene vastaamaan koko siihen palvelutarpeeseen, joka perustason mielenterveyspalveluiden asiakaskunnalla on. Koulutuksen lähtökohtana tulee olla psykoterapeuttisten kaikille terapiamuodoille yhteisten taitojen opetus, joka tuottaa osaamista eri ikä- ja häiriöryhmien kanssa tehtävään mielenterveystyöhön niin terveydenhuollon kuin sosiaalihuollon puolella, ja luo vahvan pohjan erilaisten työmenetelmien hyödyntämiselle asiakkaiden tarpeen mukaisesti. Katso tarkemmat perustelut linkistä: <https://www.psyli.fi/suomen-psykologiliitto-ryn-lausunto-hallituksen-esitys-eduskunnalle-laeiksi-terveydenhuoltolain-ja-sosiaalihuollon-ammattihenkilöistä-annetun-lain-muuttamisesta-vn-16881-2025/>

3) Tukeeko esitys lasten ja nuorten terapiatakuuta?

Ei, miksi? [Tunnefokusoidun psykodynaamisen psykoterapia rekisteröity yhdistys edustaa yhteneväistä kantaa Suomen Psykologiliitto ry:n kanssa. Katso perustelut linkistä: <https://www.psyli.fi/suomen-psykologiliitto-ryn-lausunto-hallituksen-esitys-eduskunnalle-laeiksi-terveydenhuoltolain-ja-sosiaalihuollon-ammattihenkilöistä-annetun-lain-muuttamisesta-vn-16881-2025/>]

Esityksen mukaan kaksiportaisen psykoterapiakoulutuksen ensimmäisen taso sisältäisi yhtenäiset edellytykset tuottavan teoreettisen koulutuksen (30 op) lisäksi menetelmällisten opintojen kokonaisuuden (15 op), joka voisi sisältää koulutusta lyhytinterventioihin tai eri psykoterapiasuuntauksille ja -muodoille yhteisiin terapeuttisiin taitoihin

Toteuttaako tällainen ensimmäisen tason koulutus kaksiportaisen psykoterapiakoulutuksen tavoitetta?

Ei, miksi? [Tunnefokusoidun psykodynaamisen psykoterapia rekisteröity yhdistys edustaa yhteneväistä kantaa Suomen Psykologiliitto ry:n kanssa: Esitetyn mallin mukainen toteutus kuitenkin pirstoisi 45 opintopisteen koulutuskokonaisuuden irralliseksi 30 opintopisteen teoriaopetukseksi ja 15 opintopisteen menetelmäopetukseksi, mikä aiheuttaa sen, että toteutus erityisesti interventio-opetuksen suhteen olisi eri alueilla erilainen, eikä tuo koulutettaville tavoitteiden mukaisesti yhtenäisiä valmiuksia asiakkaiden kanssa työskentelyyn. Teoreettisen ja menetelmällisen koulutuksen erottaminen toisistaan on ongelmallista myös sen vuoksi, että teoria ja menetelmät kietoutuvat tiiviisti yhteen, ja niitä tulee voida kouluttaa yhtenä kokonaisuutena myös samanaikaisesti. Katso tarkemmat perustelut linkistä: <https://www.psyli.fi/suomen-psykologiliitto-ryn-lausunto-hallituksen-esitys-eduskunnalle-laeiksi-terveydenhuoltolain-ja-sosiaalihuollon-ammattihenkilöistä-annetun-lain-muuttamisesta-vn-16881-2025/>]

Toteuttaako tällainen ensimmäisen tason koulutus palvelujärjestelmän tarpeiden mukaista koulutusta?

Ei, miksi? [Esitetyn mallin mukainen menetelmäkeskeinen toteutustapa ei siis kehitä tai laajenna hyvinvointialueiden mielenterveyspalveluiden palveluvalikoimaa, eikä vastaa palvelujärjestelmän – ja ennen kaikkea asiakkaiden – moninasiin tarpeisiin. Tunnefokusoidun psykodynaamisen psykoterapia rekisteröity yhdistys edustaa yhteneväistä kantaa Suomen Psykologiliitto ry:n kanssa. Katso perustelut linkistä: <https://www.psyli.fi/suomen-psykologiliitto-ryn-lausunto-hallituksen-esitys-eduskunnalle-laeiksi-terveydenhuoltolain-ja-sosiaalihuollon-ammattihenkilöistä-annetun-lain-muuttamisesta-vn-16881-2025/>]

Palvelujärjestelmien tarvitsemien lyhytinterventioiden vuosittaiseksi koulutustarpeeksi on arvioitu noin 2 000 - 4 000 koulutettavaa vuodessa. Millaisessa yliopistojen ja hyvinvointialueiden työnjaossa ja yhteistyössä lyhytinterventioiden koulutus tulisi toteuttaa, jotta se toteutuisi määrällisesti ja laadullisesti riittävänä? Mahdollistaako esitys tarkoituksenmukaisen työnjaon ja yhteistyön?

Käytännössä Suomen palvelujärjestelmässä realistinen koulutustarve olisi alle 1000 koulutettavaa / vuosi, mikä vastaa suhteellisen hyvin sitä määrää, joka nykyisin psykologian maisterikoulutuksessa, psykiatrian alojen erikoistumiskoulutuksissa, pian käynnistytävissä sekä sosiaalihuollon ja muiden psykoterapeuttikoulutukseen soveltuvien ammattiryhmien erikoistumiskoulutuksissa vuositason koulutetaan ammattilaisia. Psykologian alojen yliopistoverkosto Psykonet on laskenut, että kaksiportaiseen psykoterapeuttikoulutukseen hallitusohjelmassa ja valtion talousarviossa varatulla summalla (10 M€ / vuosi) pystytään toteuttamaan laadukas yliopistovetoinen 1.portaan koulutus eri ammattitasteista tuleville koulutettaville tässä laajuudessa, sisältäen sekä teoreettisen opetuksen ja interventiokoulutuksen että asiakastyön työnohjauksen ja hallinnointikulut. Tunnefokusoidun psykodynaamisen psykoterapia rekisteröity yhdistys edustaa yhteneväistä kantaa Suomen Psykologiliitto ry:n kanssa. Katso perustelut linkistä: <https://www.psyli.fi/suomen-psykologiliitto-ryn-lausunto-hallituksen-esitys-eduskunnalle-laeiksi-terveydenhuoltolain-ja-sosiaalihuollon-ammattihenkilöistä-annetun-lain-muuttamisesta-vn-16881-2025/>

Rahoituksesta

Toteuttaako esitetty rahoitusmalli esityksen mukaisen koulutuskokonaisuuden toteuttamista?

Ei, miksi? [Tunnefokusoidun psykodynaamisen psykoterapia rekisteröity yhdistys edustaa yhteneväistä kantaa Suomen Psykologiliitto ry:n kanssa eli kannattaa esitetyn rahoitusmallin sijaan esityksessä kuvattua opetus- ja kulttuuriministeriön (OKM) esittämää vaihtoehtoista toteutustapaa, jossa sekä koulutuksen järjestämisvastuu että rahoitus ohjautuisivat selkeänä kokonaisuutena yliopistoille, mutta koulutukseen sisältyvät työnohjatut hoidot veloitetaan toteuttamaan yhteistyössä hyvinvointialueiden kanssa.]

Muuta huomioita esitettyyn rahoituksen myöntämiseen ja maksamiseen liittyen?

Tunnefokusoidun psykodynaamisen psykoterapia rekisteröity yhdistys edustaa yhteneväistä kantaa Suomen Psykologiliitto ry:n kanssa eli sen mukaan koulutusta tulee voida toteuttaa pitkäjänteisesti ja vakiintuneena osana koulutusjärjestelmää. Rahoitus ja sen jakoperusteet tulee olla ennakoitavissa eikä perustua vuosittaiseen hakumenettelyyn. Yliopistojen opetussuunnitelmat tehdään neljäksi vuodeksi kerrallaan, joten koulutusten sisällöt tai määrärahat eivät voi perustua vuosittain vaihteleviin päätöksiin. Koulutusvastuuyliopistot ovat tehneet ministeriöille jo arvioita kustannuksista opintopistemääräisesti, näitä arvioita voidaan pitää viitekehystenä.

Sosiaalihuollon ja terveydenhuollon ammattihenkilön erikoispätevyys

Huomioita ehdotettuun erikoispätevyyteen ja sen rekisteröimiseen liittyen?

Tunnefokusoidun psykodynaamisen psykoterapia rekisteröity yhdistys edustaa yhteneväistä kantaa Suomen Psykologiliitto ry:n kanssa eli sen mukaisesti on kannatettavaa, että erikoispätevyyden tuottama osaaminen voidaan rekisteröidä myös sosiaalihuollon ammattilaisten osalta yhdenvertaisesti terveydenhuollon ammattilaisten kanssa. Sekä sosiaalihuollon että terveydenhuollon puolella tulee olla selkeää, mihin erikoispätevyys antaa pätevyyden, eli mitä sen omaavat ammattilaiset saavat tehdä suhteessa niihin ammattilaisiin, joilla ei kyseistä pätevyyttä ole.

Kaksiportaisen psykoterapeuttikoulutuksen 1.portaan integraatio soveltuviin sosiaalihuollon erikoistumiskoulutuksiin, sekä psykoterapeuttikoulutusasetuksen muuttaminen siten, että 1.portaan suorittaminen yhdessä soveltuvan pohjakoulutuksen sekä riittävän työkokemuksen kanssa tuottaisi hakukelpoisuuden psykoterapeuttikoulutukseen, loisi myös sosiaalihuollon ammattilaisille nykyistä selkeämmän koulutuspolun 2.portaan psykoterapeuttikoulutukseen.

Muuta huomioitavaa esitykseen liittyen?

Huomiot

Tunnefokusoidun psykodynaamisen psykoterapia rekisteröity yhdistys edustaa yhteneväistä kantaa Suomen Psykologiliitto ry:n kanssa eli sen mukaisesti esitysluonnos sisältää ristiriitoja koulutuksen rakenteessa, säädöspohjassa ja rahoituksessa, eikä siten täytä hallitusohjelmassa asetettujen tavoitteiden mukaisen kaksiportaisen psykoterapeuttikoulutuksen toteutumiseen tarvittavia edellytyksiä.

Lisäksi esityksen nykytilaa kuvaavassa osiossa on esitetty jossain määrin virheellistä tai puutteellista tietoa esimerkiksi siitä, kuinka Ruotsin kaksiportainen psykoterapiakoulutusmallin (perustason koulutus, ns. Steg 1) sekä Iso-Britannian (IAPT) koulutusjärjestelmä suhteutuvat Terapiat etulinjaan -hankkeessa kehitettyyn koulutusmalliin, sekä siitä millä tavoin Helsingin yliopistossa on kaksiportaisen mallin toteutusta tulevaisuudessa suunniteltu.

Nähdäksemme edellä mainitut ongelmat johtuvat osin siitä, että esityksen valmisteluprosessi on ollut puutteellinen, sillä siihen ei ole osallistettu asian kannalta keskeisiä asiantuntijoita tai koulutuksen järjestämisestä vastaavia tahoja. Myöskään kuulemisia ei ole järjestetty kuin yksi, johon oli pyydetty paikalle hyvin kapea edustus yliopistoilta sekä yliopistosairaaloita ylläpitäviltä hyvinvointialueilta.

Koska kyseessä on koko mielenterveyspalvelujärjestelmän kannalta keskeinen uudistus, tulee psykoterapeuttikoulutuksen uudistamista koskevat muutokset ja kaksiportaisen koulutusuudistuksen toimeenpano valmistella aidossa yhteistyössä vastuuyliopistojen, korkeakoulujen, psykoterapiakouluttajien, psykologien, psykiatrien ja psykoterapeuttien sekä muiden mielenterveysalan ammattiryhmien edustajien ja hyvinvointialueiden kanssa.

Saarinen Eila

Tunnefokusoitu psykodynaaminen psykoterapia ry. - Tunnefokusoidun psykodynaamisen psykoterapia ry:n hallituksen jäsen